

Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted Rakvere Eragümnaasiumis

Kooli ülesanne on koostöös koduga lapse võimete ja annete arendamisel olla abiks.

Pestalozzi teooria järgi lähtume koolis lapse loomusest. Võimete ja annete all mõtleme esmalt neid üldisi inimlikke võimeid, mis teevad igaühele võimalikuks tõetunnuse, arukad otsused, südamest tuleva armastuse, tarmu kõigis oma asjaajamistes – nimelt inimlikkuse.

Arvestame, et kasvatus ja haridus saavad õnnestuda vaid siis, kui lähenetakse igas õpilases ainulaadsele ja individuaalsele sobivalt.

Lähtumine lapse loomusest tähendab konkreetse lapse loomuse tingimusteta tunnustamist, kuitahes moonutatud või rikutud see silmapilgul ka tunduks, ja sellele tuleb ehitada kogu edaspidine.

Koolis toimub õpilaste arengu jälgimine ja toetamine kolmel tasandil:

I tasand - hõlmab tegevusi kõikide õpilastega.

Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks selgitame välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valime sobivad õppemeetodid ning korraldame diferentseeritud õpet. Õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, korraldame täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.

Lapse esialgse individuaalse arengu toetamise võimalusteks koolis on:

- õppetöö diferentseerimine/modifitseerimine, individualiseerimine klassi tasandil;
 - lapse tunniväline individuaalne abistamine (järeleaitamine, konsultatsioonid) klassi- ja/või aineõpetajate poolt;
- koostöö lapsevanemaga, lapsevanema pedagoogiline juhendamine;
- võimetekohase huvitegevuse soovitamine;
- I kooliastme õpilaste tunniväline suunatud tegevus kuni kella 14-ni, millega pakutakse õpilasele järelevalvet ning pedagoogilist juhendamist ja suunamist õppes vaba aja sisustamisel, koduste õpiülesannete täitmisel, huvitegevuses ning huvide arendamisel.
- Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga koolis vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguveestlus, mille põhjal lepatakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Arenguveestluste läbiviimise aluseks on kooli *arenguveestluste läbiviimise kord*.

Õpilasele rakendatud lisatöö tulemuslikkuse kohta teevad õpetajad kokkuvõtte õppeaasta lõpus (vajadusel varem). Kui õpilase erivajadused (sh andekus) vajavad täpsemat määratlemist,

fikseeritakse see õpetajate kokkuvõttes. Vajadus pedagoogilis-psühholoogilise hindamise järele kooskõlastatakse lapsevanema(te)ga.

II tasand - hõlmab tegevusi arenguliste ja hariduslike erivajadustega (sh andekaid) lastega kooli tasandil.

Hariduslike erivajaduste (sh andekuse) väljaselgitamiseks kasutatakse:

- pedagoogilis-psühholoogilist hindamist;
- erinevates tingimustes lapse käitumise korduvat ja täpsemat vaatlust (avatakse vaatluse kaart);
- last ja tema kasvukeskkonda puudutava lisateabe koondamist;
- lapse meditsiinilisi uuringuid;
- koostöö lapsevanemaga, lapsevanema pedagoogiline juhendamine

Hariduslike erivajadustega õpilastele õppe paremaks korraldamiseks on direktor määranud *haridusliku erivajadusega õpilaste õppe koordinaatori*, kelle ülesandeks on haridusliku erivajadusega õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine.

Tugiteenuste rakendamise vajadus fikseeritakse õppenõukogu otsuse ja/või direktori käskkirjaga. Tugiteenuse rakendamiseks on vajalik lapsevanema nõusolek.

Sellel tasandil koolis rakendatavateks tugiteenusteks on:

- eripedagoogi abi;
- logopeedi abi;
- tugisiku määramine;
- psühholoogiline abi;
- individuaalne õppekava;
- meditsiiniline abi.

Kui õpilase hariduslik erivajadus tuleneb tema andekusest, tagatakse talle individuaalse õppekava rakendamine ning vajaduse korral täiendav juhendamine aineõpetajate poolt või teiste vastava valdkonna spetsialistide poolt haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu.

Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamisel lähtutakse üldiselt kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt haridusliku erivajadusega õpilane õpib tavaklassis.

Vajadusel moodustatakse hariduslike erivajadustega õpilastele õppe paremaks korraldamiseks väiksemaid rühmi ja klasse, et luua vajalikud tugiteenused õpilastele, kellele neid ei ole võimalik tagada tavaklassis.

Vajadusel korraldatakse koduõpe, so õppe korraldamine õpilase kodus või muus õpilasega või piiratud teovõimega õpilase vanemaga kokkulepitud kohas väljaspool kooli ruume. Haridusliku erivajadusega õpilasele rakendatakse koduõpet tulenevalt tema terviseseisundist.

Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitused õpilase tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta, tugispetsialistide soovitused testimiste ja uuringute tulemused ning nõustamiskomisjoni soovitused õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse haridusliku erivajadusega õpilase arengu ja toimetuleku jälgimiseks koostatud *individuaalse arengu jälgimise kaardil*.

Individuaalse arengu jälgimise kaardi koostamise ja täitmise eest *vastutavad isikud* koolis määrab direktor.

Meetmete rakendamise perioodi lõpul hindab HEV õppe koordinaator koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega meetme tulemuslikkust ning teeb ettepanekud vanemale ja vajaduse korral kooli direktorile edasisteks tegevusteks: meetme rakendamise lõpetamine; meetme rakendamise jätkamine samal või tõhustatud viisil; meetme vahetamine või muu meetme lisamine; täiendavate uuringute teostamine, eriarsti, erispetsialisti või nõustamiskomisjoni poole pöördumise soovitamise.

III tasand – hõlmab tegevusi arenguliste ja hariduslike erivajadustega lastega pärast täiendavaid uuringuid väljaspool haridusasutust.

Kui koolis rakendatud tugiteenused ei osutunud tulemuslikuks, viiakse läbi täiendav uuring, mis toimub valdavalt meditsiiniuasutuses arstide osalusel. Uuringu tulemused on aluseks kooli õppenõukogule õpilase nõustamiskomisjoni suunamiseks.

Nõustamiskomisjoni soovituste alusel jätkub eriõpetuse ja tugiteenuste rakendamine või viiakse õpilane vanema nõusolekul üle hariduslike erivajadustega õpilaste õppe paremaks korraldamiseks moodustatud rühma või klassi.

Arengukeskkonna kujundamisel arvestatakse nõustamiskomisjoni ja uuringus osalenud spetsialistide soovitusi.

Individuaalne õppekava

- Individuaalne õppekava on hariduslike erivajadustega õpilase jaoks koostatud õppekava, mis loob õpilasele tingimused võimetekohaseks õppimiseks ja arenemiseks.
- Individuaalse õppekava koostamine on lubatud mis tahes kooliastmes ja mis tahes riikliku õppekava järgi õppivale õpilasele.
- Individuaalne õppekava määratakse üldjuhul õpiabi vajavale õpilasele tema edasiammiseks või temale jõukohase õppekava nõuete täitmiseks juhul, kui teiste I ja II tasandi tugisüsteemide rakendamine ei ole tulemusi andnud.

- Individuaalset õppekava võib rakendada ka andekale õpilasele tema võimetekohase arengu tagamiseks.
- Individuaalse õppekava koostamise algatamise kooli poolt otsustab direktor HEV koordinatori ettepanekul. Otsusest teavitatakse viivitamatult õpilast (esindajat) kirjalikult, tuues ära põhjused, mis tingivad individuaalse õppekava koostamise vajaduse.
- Individuaalõppekava rakendamine sõltub õpilase isikuomadustest ja vajadustest ning kooli võimalusest töö korraldamiseks. Individuaalse õppekava rakendamiseks koostavad aineõpetajad õpilasele individuaalsed ainekavad.
- Individuaalse õppekava alusel toimuv õpetamine ei kuulu eraldi tasustamisele.